

KIBRIS TÜRK SANAYİ ODASI

GÜNDEM

Daha güçlü sanayi, daha güçlü ekonomi Yıl: 14 Sayı: Temmuz 2025 Ücretsizdir www.kibso.org BÜLTEN

■ KKTC ASGARİ ÜCRET DEĞİŞİMİ VE EKONOMİK ANALİZ (2021–2025)

"ASGARİ ÜCRETE TEK TİP UYGULAMA YERİNE SEKTÖREL VE ÇOK BOYUTLU DESTEK ŞART"

I. Temel Veriler

Tarih	Asgari Ücret (Brüt Aylık - TL)	(Asgari Ücret (Euro	Asgari Ücret (Sterlin)
01.02.2021	4.400	498	437
01.09.2021	4.970	506	432
01.01.2022	7.000	462	387
01.07.2022	9.885	568	486
01.01.2023	13.563	663	600
01.07.2023	18.103	630	565
01.01.2024	27.587	847	737
01.05.2024	33.926	980	839
01.09.2024	40.436	1.073	905
01.01.2025	43.469	1.183	983
01.07.2025	51.202	1.098	936

II. Gözlemler ve Değerlendirmeler

*Brüt asgari ücret TL bazında %1064 artarak 4.400 TL'den 51.202 TL'ye yükseldi.

*Euro karşılığı %120, Sterlin karşılığı %114 oranında arttı.

*Nominal ücret artışları alım gücünü tam olarak yansıtmıyor, yüksek enflasyon reel kazançları sınırlandırıyor.

*Asgari ücrette yapılan nominal artışlar, görünürde çalışanların gelir düzeyinde iyileşme yaratmış gibi görünse de, aynı dönemde yaşanan yüksek enflasyon, kira, enerji ve temel gıda üretimindeki fiyat artışları, çalışanların reel alım gücünde ciddi bir iyileşme sağlamadı.

III. İşverenler Açısından Etkiler

Asgari ücret artışlarının hayat pahalılığı (ya da teknik olarak TÜFE – Tüketici Fiyat Endeksi) üzerindeki etkisi çok boyutludur. Bu etki; artış oranına, ekonomideki genel koşullara ve sektörlerin maliyet yapısına bağlı olarak değişkenlik gösterir.

Asgari ücretin döviz karşısında da artması, işverenin hem TL hem reel anlamda daha fazla maliyet yükü taşımasına neden olmaktadır. İthal girdilere dayalı üretim yapan KKTC ekonomisinde bu durum işletme-

lerin rekabet gücünü zayıflatır ithalat baskısını artırır kar marjlarını daraltır ve kayıt dışı istihdam riskini artırır.

*Üretim ve hizmet maliyetlerini yükseltir.

*Kâr marjlarını daraltır.

*İstihdam maliyetlerinin artması nedeniyle kayıt dışı eğilim de artar.

*Yatırımlarda tereddüt ve ertelemeye yol açar.

*Düşük vasıflı işgücüne olan talep azalır.

IV. Politika Notları ve Öneriler

*KKTC özelinde asgari ücret politikası ve işveren maliyetleri konusu, hem sosyal denge hem de ekonomik sürdürülebilirlik açısından kritik bir alandır. Bu nedenle tek tip halen uygulanmakta olan asgari ücret politikası yerine çok boyutlu, sektörel ve destekleyici bir politika modeli gereklidir.

*Asgari ücret belirleme süreci, öngörülebilir hale getirilmelidir.

*Sektörlerin gelişim düzeyi değerlendirilmeli ve bu sektörlerin meslek kodlamaları yapılarak yüksek kazançlardan prim ödemeleri sağlanarak sosyal güvenlik fonlarının güçlendirilmesi sağlanmalıdır.

*Turizm, Sanayi ve inşaat gibi sektörlerde sektörel farklılaşma esaslı uygulamalar yapılmalıdır.

ENDÜSTRİYEL GÜCÜN KAYNAĞI İNTERGAZ

f intergazkibris
i intergazkibris

+90 392 444 55 44
intergaz.com

Sanayi Odası heyetinden Türkiye Ticaret Bakanlığı'na ziyaret

Uçarmak: "Mersin Limanı'nda yaşanan sorunların giderilmesi için gerekli hassasiyet gösterilecek..."

Kıbrıs Türk Sanayi Odası Başkanı Ali Kamacıoğlu başkanlığındaki oda heyeti, Türkiye Ticaret Bakanı Yardımcısı Sezai Uçarmak'ı ziyaret etti.

Mersin Limanı'nda yaşanan sıkıntılara çözüm bulmak amacıyla Ankara'ya ziyaret gerçekleştiren heyet, Sezai Uçarmak ile görüşerek, sorunları anlattı.

Sanayi Odası heyetine çok yakın ilgi gösteren Sezai Uçarmak, oldukça samimi geçen ziyaret sonunda, Mersin Limanı'nda yaşanan sorunların giderilmesi için gerekli hassasiyetin gösterileceğini söyledi.

Kıbrıs Türk sanayicisinin her zaman yanında olduklarını belirten Uçarmak, ihracatın kolaylaştırılması için karşılıklı açılımlar ve

iş birliğine hazır olduklarını vurguladı.

Sanayi Odası heyetinde, Başkan Ali Kamacıoğlu'nun yanı sıra yönetim kurulu üyesi Mustafa Betmezoğlu, Oda Genel Sekreteri Erçin Tekakpınar ve Süt İmalatçıları Birliği Başkanı Mahmut Erden yer aldı.

Ne gibi bir sorun yaşıyordunuz?

KKTC'den yüklenen ve Mersin'den transit geçen hellim konteynerleri, son birkaç aydır, Mersin Gümrük Muhafaza ekipleri tarafından x ray cihazından geçirilip, açılıyor ve köpeklerle arama yapılıyor.

Bu durum hem zaman kaybına yol açıyor hem de ürünün bu süreçte bozulma riskine neden oluyordu. Konteyner başına hamaliye, elektrik ve vardiya masrafı olarak 100 bin TL masraf çıkarıldığına dikkat çeken üreticiler, "Bu durumu hak etmiyoruz" diye serzenişte bulunuyordu.

Köşe yazısı

Enerji sektörü

Hüseyin Özün YAMAÇ
(SANHO Kuzey Enerji ŞTİ Koordinatörü)

Bölüm 1- Yenilenebilir Enerji Kullanımı:

Yenilenebilir Enerji Kullanımının Ekonomik Faydaları

Yenilenebilir Enerji kaynaklarının kullanılması sadece çevresel olarak düşünülmemesi gereken bir unsurdur. Bunun ekonomik boyunun etkisi daha da önemlidir. Fosil yakıtlara olan bağımlılığın azaltılarak enerji maliyetlerinin düşürülmesi yerel ekonomileri canlandırmak ve yenilenebilir enerjinin uzun vadede faydaları arasındadır.

Enerji Maliyetlerinin Azaltılması

Enerji Maliyetlerinin azaltılması için verimliliğin artırılması şarttır. Kullanılan binalar ve sanayi tesislerinin enerji tasarruflu ekipmanlarla donatılması ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının teşvik edilmesi maliyetlerin azaltılması için elzem adımlardır. Teknolojik yeni gelişmeler neticesinde yenilenebilir enerji projelerinin kurulum maliyetlerindeki düşüş de maliyetlerde etkin rol oynamaktadır.

İstihdam Yaratma

Yenilenebilir Enerji sektörü, istihdam sağlayan önemli bir alandır. Özellikle büyük ölçekli Rüzgar ve Güneş santrallerinin artması iş fırsatlarının da artmasına fırsat yaratmaktadır. Teknolojik yatırımlar ve teknik uzmanlık gereksinimleri yeni iş alanları açtığı gibi katma değerli iş istihdamını da tetikleyip teşvik eder. Yerel ekonomilere katkı sağlayan yenilenebilir enerji projeleri, yerel tedarik zincirleri ve hizmet sağlayıcıları için de fırsatlar yaratır. Uluslararası iş birlikleri ve küresel projeler ise uluslararası düzeyde iş imkanları sunar ve sektörde uluslararası deneyimli iş gücünün istihdamını teşvik eder.

Yerel Ekonomiye Katkı

Yenilenebilir Enerji projelerinin yerel ekonomiye katkısının öncelikle inşaat, montaj, bakım ve işletme süreçlerinin yerel iş gücü istihdamında yer alması büyük bir avantaj sağlamaktadır. Yerel tedarik zincirleri ve hizmet sağlayıcıları projelerden faydalanarak ekonomik işlevselliği artırır ve hacmi genişletir. Bu tip Projelerde işletme süreçlerinde oluşan vergi gelirleri kamu kesimi bütçe gelirlerine katkı sağlayarak kamu hizmetlerinin iyileştirilmesine büyük destek sağlamaktadır. Uzun vadeli iş imkanı sağlamakla birlikte ülke ekonomileri için istikrarlı bir büyüme ve gelir kaynağını artırmaktadır. Ayrıca çevre faktörü ve sosyal ilişkileri ile de sivil topluluklar arasında güven algısı yaratıp bölgesel itibar artırır.

Yatırım Fırsatları ve Ekonomik Büyüme

Yatırım fırsatlarının çeşitliği sunan Yenilenebilir Enerji Sektöründe, uzun sürede ekonomik büyümenin oluşması yanında uzun vadeli kararlılık, düşük işletme maliyetleri ve sürdürülebilirlik oluşumu yatırımcıları çekici kılan faktörlerdir. Sağlamış olduğu istihdam olanakları çerçevesinde de ekonomik büyümenin ülkeye yeni iş olanakları çerçevesinde fırsatlar vermekte ve ekonomik büyümeyi teşvik etmektedir.

Teknolojik İnovasyon ve Rekabetçilik

Teknolojik inovasyon, yenilenebilir enerji sektöründe rekabetçiliği artıran kritik bir faktördür. Güneş panelleri, rüzgâr türbinleri ve enerji depolama sistemleri gibi teknolojilerdeki sürekli ilerlemeler, maliyetleri düşürürken verimliliği artırır. Akıllı şebekeler ve enerji yönetimi yazılımları gibi yenilikler, enerji sistemlerini daha esnek ve güvenilir hale getirerek şirketlerin daha sürdürülebilir ve karlı iş modelleri oluşturmaya olanak tanır. Kısaca Yenilenebilir Enerji kullanımı toplumsal yaşam kalitemizi artırttığı gibi kullanan sektörlerle yenilikçi bir girişim motivasyonu, istihdam, bölgesel çevre bilinci ve güvenilirliği, uzun vadede ekonomik istikrar sağlaması kesindir.

Bölüm 2- Yenilenebilir Enerji sektörünün Dünyadaki kullanım verileri

Tarım ve Kırsal Kalkınma

Tarım ve Kırsal kalkınma Yenilenebilir enerji sistemleri ile doğru orantılı olarak bir ilişkisi vardır, bu sektördeki yenilikler ve enerji kullanımlarının kırsal ekonomiye önemli katkılara sahiptir. Tarım işletmelerinde sürdürülebilir enerji sağlayarak kırsal işletmelerde maliyetleri azaltmakla kalmayıp enerji güvenirliliğini artırmaktadır. Güneş enerjisi kullanarak sulama sistemleri veya biyokütle enerjisi ile çalışan sera sistemlerini, tarımsal üretimi artırabilirken karbon salımını azaltabilmektedir. Yenilenebilir enerji projeleri kırsal bölgelerde gelir fırsatları yaratarak bölgeyi canlandırabilmektedir. Dolayısıyla yenilenebilir enerji uygulamaları, tarım ve kırsal kalkınma üzerinde olumlu sosyo- ekonomik etkiler yaratırken çevresel sürdürülebilirliği destekler.

Enerji Verimliliği ve Maliyet Azaltma

Enerji verimliliği, bir sistemin veya cihazın bir enerji girdisiyle maksimum çıktı sağlaması anlamına gelmektedir. Bu çerçevede hem sanayi sektörü tesislerinde hem de bireysel kullanılan konutlarda enerji kullanımını en aza indirmek önemli bir faktördür. Endüstriyel ölçekte, üretim süreçlerinde kullanılan enerjinin teknolojik yapısı verimliliğin artırılmasını sağlamak, işletme giderlerinin azaltmak dorudan maliyetlere etkisi anlamına gelmektedir. Konutlarda ise enerji verimliliğini artıran cihazlar kullanılması

ekonomik harcamayı minimum boyutlara getirip tasarruflar sağlanabilmektedir.

Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı da enerji maliyetlerini azaltmanın etkili bir yoludur. Güneş panelleri veya rüzgâr türbinleri gibi yenilenebilir enerji teknolojileri, uzun vadede elektrik maliyetlerini düşürebilir ve enerji bağımsızlığını artırabilir. Enerji verimliliği ve maliyet azaltma stratejileri, hem işletmeler hem de bireyler için ekonomik ve çevresel faydalar sağlayarak sürdürülebilirlik yolunda önemli adımlar olarak değerlendirilir.

Çevresel Ekonomik Faydalar

Enerji verimliliği ve maliyet azaltma çabaları, çevresel ekonomik faydalar sağlar. Bu stratejiler, azalan enerji tüketimiyle birlikte sera gazı emisyonlarını düşürerek iklim değişikliğiyle mücadelede katkıda bulunur. Aynı zamanda, doğal kaynakların korunmasını destekler ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerini ileri taşır. Temiz hava ve su kaynaklarının korunmasıyla birlikte insan sağlığına da olumlu etkileri vardır. Yeşil teknolojilerin gelişimi ise yeşil işlerin artmasına ve yeşil ekonomiye geçişte önemli rol oynar. Bu çabalar, ekonomik büyümeyi teşvik ederken çevresel sürdürülebilirliği de güçlendirir.

Yerel ve Bölgesel Ekonomik Faydalar

Yerel ve bölgesel ekonomik faydalar, enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji yatırımlarının kapsamlı etkilerinden kaynaklanır. Bu yatırımlar, yerel iş gücü piyasasını canlandırabilir ve yeni istihdam olanakları yaratabilir. Üstelik yerel tedarik zincirlerini destekleyerek bölgesel ekonomilerin güçlenmesine katkıda bulunabilirler. Yerel hükümet gelirlerini artırabilir ve yerel yönetimlerin sürdürülebilir kalkınma politikalarını desteklemelerine yardımcı olabilirler. Bunun yanı sıra enerji maliyetlerinin düşürülmesi, bireyler ve işletmeler için tasarruf sağlayarak yerel ekonomik büyümeyi teşvik edebilir. Yenilenebilir enerjiyle ilgili istatistik verileri oldukça geniş bir alanı kapsar. Aşağıda hem dünya genelinden hem de Türkiye özelinden bazı güncel ve önemli verileri başlıklar halinde sunuyorum (2024 yılına kadar olan en güncel bilgilerle):

Dünya Genelinde Yenilenebilir Enerji Verileri (2023)

Toplam Kurulu Güç (2023 Sonu İtibariyle):

-Yenilenebilir enerji toplam payı: %30+
-Güneş enerjisi: ~1,4 Terawatt (TW)
-Rüzgar enerjisi: ~960 GW
-Hidroelektrik: ~1.250 GW
-Biyokütle: ~140 GW
-Jeotermal: ~15 GW

En Çok Güneş Enerjisi Kurulu Gücü Olan Ülkeler:

Çin (~500 GW)
ABD (~140 GW)
Japonya (~80 GW)
Almanya (~70 GW)
Hindistan (~70 GW)

En Çok Rüzgar Enerjisi Kurulu Gücü Olan Ülkeler:

Çin (~400 GW)
ABD (~150 GW)
Almanya (~60 GW)
Hindistan (~45 GW)
İspanya (~30 GW)

Küresel Yatırım (2023):

-Yenilenebilir enerjiye yapılan toplam yatırım: ~570 milyar USD
-En çok yatırım yapılan alan: Güneş enerjisi

Türkiye Yenilenebilir Enerji Verileri (2023 Sonu)

Toplam Elektrik Kurulu Gücü: ~106 GW
(Yenilenebilir enerji payı yaklaşık %55)
Yenilenebilir Kaynaklara Göre Dağılım:
-Hidroelektrik: ~32 GW
-Rüzgar: ~12 GW
-Güneş: ~11 GW
-Jeotermal: ~1,7 GW
-Biyokütle: ~2 GW

Üretimdeki Pay (2023):

-Elektrik üretiminin yaklaşık %42'si yenilenebilir kaynaklardan sağlandı.
-2024'te bu oranın daha da artması bekleniyor.

Avrupa'da Sıralama:

-Türkiye, Avrupa'da hidroelektrik kapasitesinde 2. sırada
-Güneş ve rüzgârda da ilk 10 içinde

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Renewable_energy_statistics#Wind_and_water_provide_most_renewable_electricity.3B_solar_is_the_fastest-growing_energy_source

Köşe yazısı

KKTC’de Enflasyon ve Asgari Ücret Tüfe ve asgari ücret artış oranı (2014-2025)

Belgin Özoğul
Haziran 2025

KKTC’de Asgari ücret, ekonomide yaşanan enflasyona göre ayarlanarak belirli sürelerde yeniden belirlenmektedir.

KKTC’de Asgari ücrete 2014-2025 yılları arasında 5 dönem dışında enflasyon oranındaki artış oranında ya da üzerinde artış sağlanmıştır.

Enflasyonun düşürülemediği bir ortamda kamu maaşlarının ve asgari ücretin artırılması bir taraftan ekonomi açısından piyasanın canlılığını korumasını sağlarken diğer taraftan kamu maliyesinin giderlerinin ve reel sektörün üretim maliyetlerinin artmasına, bu artışların fiyatlara yansıtılmasına ve dolayısıyla enflasyonun daha da yükselmesine yol açmakta bu da bir sarmal oluşturmaktadır.

Popülist yaklaşımla asgari ücrete enflasyon oranının üzerinde artış yapmak ya da işgücünü enflasyona karşı korumamak ikisi de yanlış politikalar-
dır. İkisi de ekonomik ve sosyal dengeyi bozmaktadır.

KKTC’de Temmuz 2022-Ocak 2025 döneminde (01.07.2023 hariç)TÜFE %artış oranı Döviz kuru % artış oranından daha yüksek olarak gerçekleş-

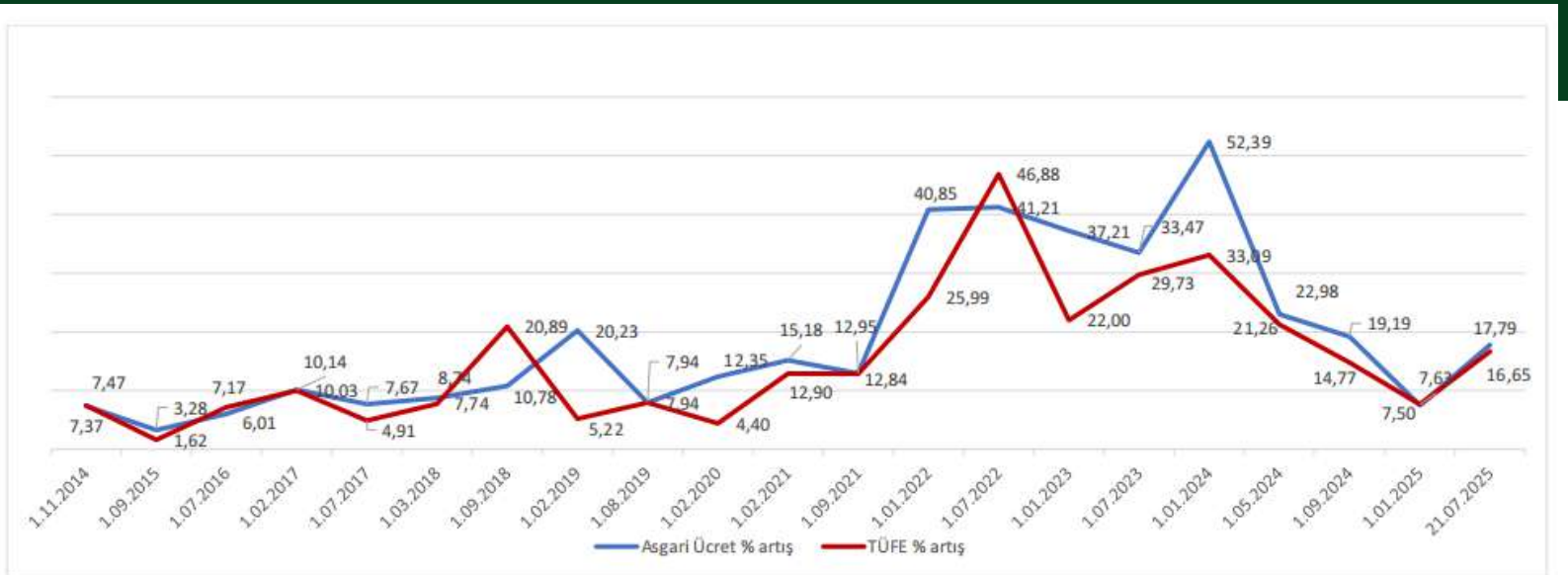
mişti, dolayısıyla Dolar bazında asgari ücret artmıştır.

Yapılan araştırmalar asgari ücrette her yüzde 1’lik artışın TÜFE üzerinde 0,07 oranında etki yapacağını göstermektedir. Örneğin yüzde 49’luk asgari ücret artışının enflasyon üzerinde kısa dönemde yaklaşık yüzde 3,5’lik bir artışa neden olacağı görülmektedir.

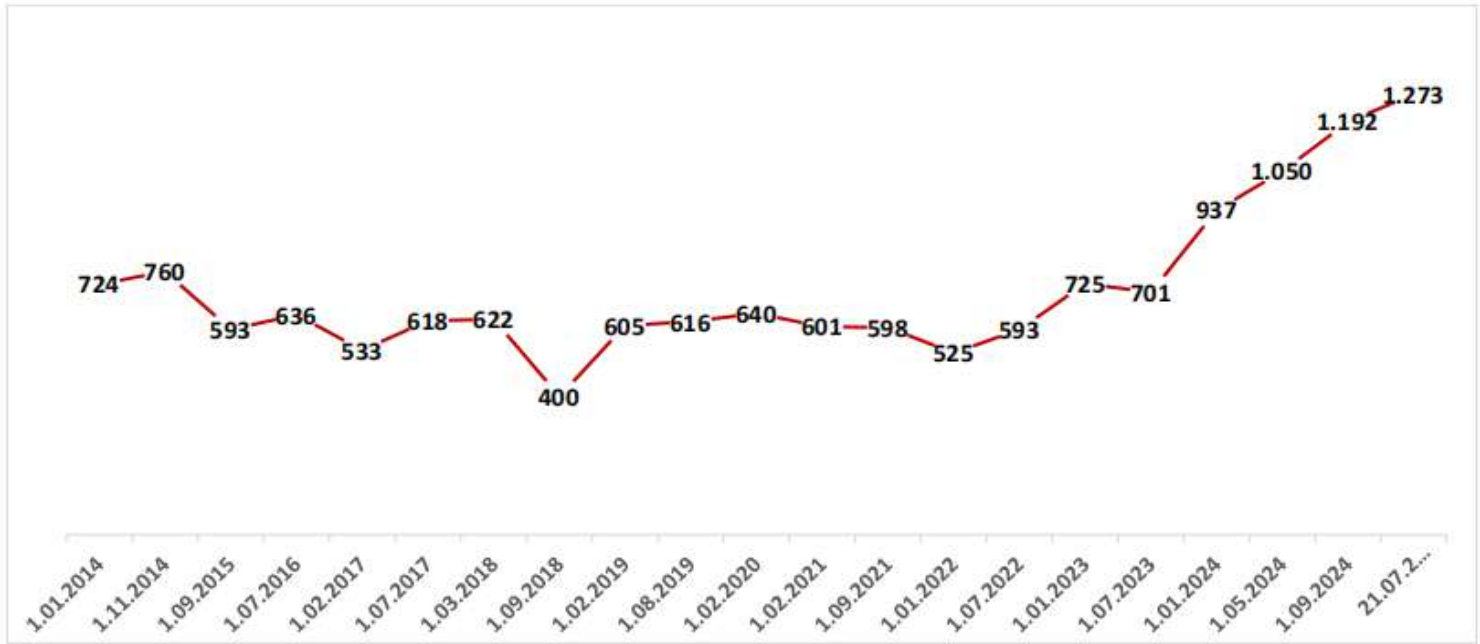
Dolayısıyla asgari ücretteki artışın yanında diğer enflasyonu yükselten faktörlere de bakmak gerekmektedir.

İthalat disiplini, yerli üretimi teşvik etmek bir hükümet politikası olmalıdır. Güneş enerjisi, sigorta pirim desteği, yerli yatırımcıya ucuz ve kolay erişilebilir finansman sağlanması gibi desteklerle yerli üretim maliyetlerinin düşmesinin sağlanması ve kamu bütçesinde mali disipline gidilmesi; ihtiyaç fazlası istihdamın azaltılması, kamu maliyesinin borç yükünün azaltılması, maliyenin borçlanarak piyasadaki para arzını artırmaması gibi önlemlerle KKTC’de enflasyonun düşürülmesine çalışılmalıdır.

Asgari Ücret % Artış & TÜFE %Değişim (2014-2025)

KKTC'de Asgari Ücret (\$) (2014-2025)

KKTC'de Temmuz 2022-Temmuz 2025 döneminde (01.07.2023 hariç)TÜFE %artış oranı
Döviz kuru % artış oranından daha yüksek olarak gerçekleşmektedir.

TÜFE ve Döviz Kuru (\$)(% artış) (2014-2025)

Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de düzenlenen Türk Ticaret Fuarı – Türk Devletleri Ticaret ve Yatırım İş Birliği Forumu kapsamında Odamız standına yoğun bir ziyaret gerçekleştirildi.

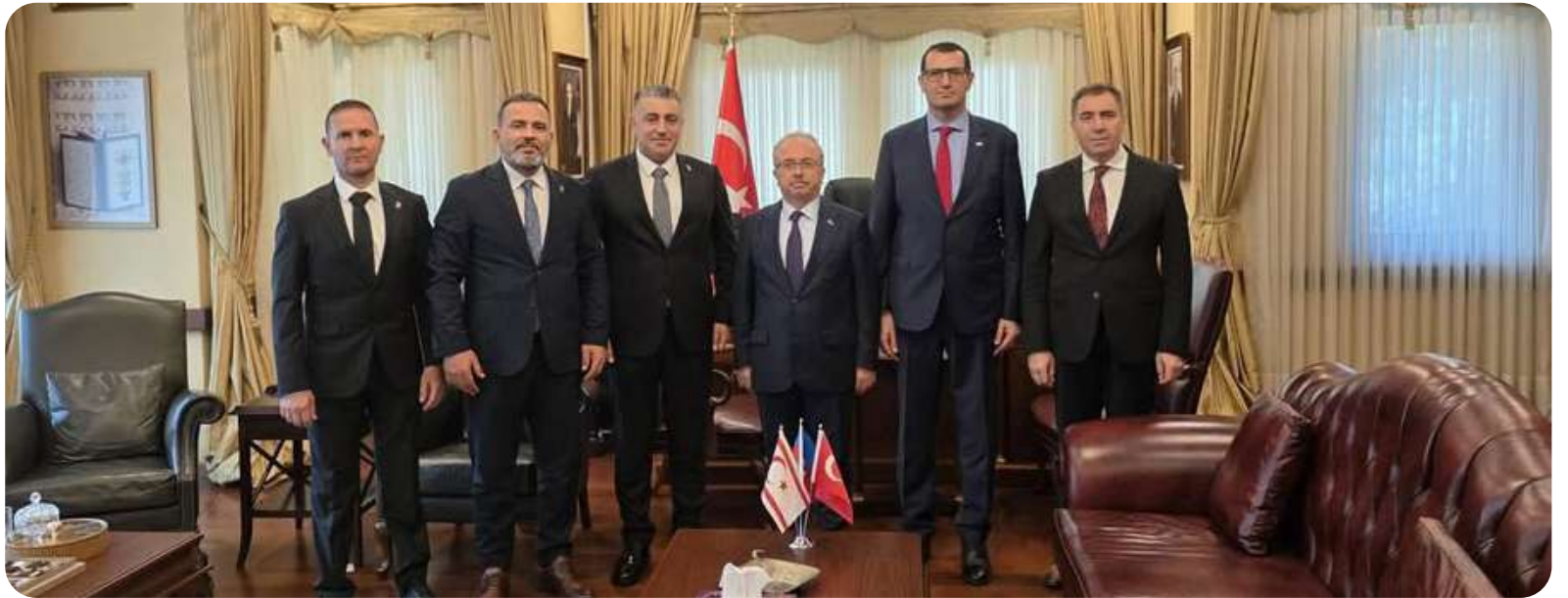
Bakü'deki standımıza yoğun ilgi

Bakü Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler Birliği Başkanı Orhan Memmedli ve beraberindeki heyet, standımıza yaptığı ziyarette Odamız Genel Sekreteri Erçin Tekakpınar ile kısa bir görüşme gerçekleştirdi. Görüşmede, iki kurum arasında iş birliği olanakları ve ticaretin geliştirilmesine yönelik fikir alışverişinde bulunuldu.

Fuarda temaslarını sürdüren Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Başbakanı Ünal Üstel ile Turizm, Kültür, Gençlik ve Çevre Bakanı Fikri Ataoğlu da beraberlerindeki heyetle Odamız standını ziyaret etti. Ziyarette, Türk Devletleri arasındaki ticaret ve yatırım iş birliklerinin geliştirilmesine katkı sağlayacak projeler üzerine değerlendirmelerde bulunuldu.

Oda heyeti T.C. Bakü Büyükelçisi Prof. Dr. Birol Akgün'ü ziyaret etti

Azerbaycan'ın Başkenti Bakü'de düzenlenen Türk Ticaret Fuarı – Türk Devletleri Ticaret ve Yatırım İş Birliği Forumu kapsamında temaslarda bulunan Oda heyetimiz, Türkiye Cumhuriyeti Bakü Büyükelçisi Prof. Dr. Birol

Akgün'e nezaket ziyaretinde bulundu.

Ziyarette Oda heyeti; Kuzey Kıbrıs sanayisi, ihracat ürünleri ve oda çalışmaları konusunda Büyükelçi Akgün'e bilgi verdi.

Tekakpınar'dan Türk devletlerine güçlü iş birliği çağırısı

Kıbrıs Türk Sanayi Odası (KTSO) Genel Sekreteri Erçin Tekakpınar, Azerbaycan'da düzenlenen Türk Ticaret Fuarı ve Türk Devletleri Ekonomi Forumu'nda yaptığı konuşmada, Türk devletlerine ticaret ve iş birliğini artırma çağrısında bulundu.

Tekakpınar, KTSO'nun 22 alt sektörde üretim gerçekleştirdiğini ve coğrafi işaret tesciline sahip üç ürünün ihracatını yaptığını belirterek, bu sayının artırılması için yeni girişimlere başladıklarını vurguladı. KTSO'nun üretmek isteyen, ekonomik katma değer

yaratmayı hedefleyen genç ve vizyon sahibi bir oda olduğunu ifade eden Tekakpınar, Türk devletleriyle daha güçlü bağlar kurmanın zamanının geldiğini dile getirdi.

Konuşmasında önemli bir öneride de bulunan Tekakpınar, Türk Ticaret Fuarı'nın üçüncüsünün Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde düzenlenmesi gerektiğini belirtti. Tekakpınar, ayrıca, KKTC ile Türk devletleri arasındaki ilişkilerin, KKTC-Türkiye düzeyine çıkarılması için ortak çaba gösterilmesi gerektiğinin altını çizdi.

KTSO standını Amcaoğlu ve beraberindeki heyet ziyaret etti

Azerbaycan'ın Başkenti Bakü'de düzenlenen Türk Ticaret Fuarı – Türk Devletleri Ticaret ve Yatırım İş Birliği Forumu kapsamında temaslarda bulunan Ekonomi ve Enerji Bakanı Olgun Amcaoğlu ve beraberindeki heyet Kıbrıs Türk Sanayi Odası (KTSO) standını ziyaret etti.

Bakan Olgun Amcaoğlu'na Bakanlık Müsteşarı Tuğsad Tülbentçi, Sanayi Dairesi Müdürü Elmas Kavunoğlu ve KKTC Bakü Temsilcisi Ufuk Turganer eşlik etti. Olgun Amcaoğlu Türk devletlerinin ailemiz olduğuna dikkat çekerek, ekonomik ve sosyal ilişkilerin önemi-ne vurgu yaptı.

Sanayi Odası Heyeti, Karsal Endüstriyel Mutfak Ltd'i Ziyaret Etti

Kıbrıs Türk Sanayi Odası heyeti, Lefkoşa Organize Sanayi Bölgesi'ndeki "Karsal Endüstriyel Mutfak LTD" tesisini ziyaret etti.

Kıbrıs Türk Sanayi Odası Başkanı Ali Kamacıoğlu başkanlığındaki heyet, tesiste incelemeler yaparak, şirket direktörlerinden Metin Karasalih'ten bilgi aldı.

Sanayi Odası heyetinde, Başkan Ali Kamacıoğlu'nun yanı sıra Oda Asbaşkanı Hüseyin Ruso, Oda Yönetim Kurulu Üyesi Yeşim Çıraklı ve Oda Sanayi Geliştirme Uzmanı Derya Kırıl yer aldı.

Heyete bilgi veren Metin Karasalih, "Karsal Endüstriyel Mutfak" markası ile üretim yapan firmalarının bu alanda Kuzey Kıbrıs'ın ilk ve tek tam donanımlı üretici firma olduğunu vurguladı.

Tesiste soğutma, pişirme, hazırlık gibi paslanmaz çelik ekipmanların standart ve özel ebat, ölçü ve modellerde üretildiğini belirten Karasalih, ayrıca, Karsal'ın Türkiye ve dünyanın önde gelen firmalarının ürünleri ile de müşterilerinin ihtiyaçlarına cevap verebildiğini kaydetti.

Metin Karasalih, şirketiyle ilgili şu bilgileri de verdi: "Yılların tecrübesini teknoloji ve bilgi ile birleştiren Karsal, toplam kalite ve müşteri memnuniyetini sürekli kılabilmek amacı ile 2005 yılında ISO9001:2000 Kalite Yönetim Belgesi almaya hak kazanmıştır. 2017 yılında firmamız, geliştirdiği poliüretan enjeksiyon kalıp sistemini devreye alıp ürettiği buzdolabı ve dondurucu çeşitleri için CE (Avrupa Standartlarına Uygunluk) belgesi alarak Kuzey Kıbrıs'ta bu derecelendirmeyi elektrikli cihazlar için alan ilk ve tek firma konumuna ulaşmıştır.

Günümüzde Karsal Endüstriyel Mutfak, muhtelif hazırlık, pişirme ve so-

ğutma ekipmanlarını Avrupa standartlarında üretmekte, yanında sunduğu geniş ithal ürün yelpazesi ile de tüm ihtiyaçlara cevap verebilen, anahar teslim mutfaklar kurabilen bir firma konumundadır."

KARSAL

**Biz endüstriyel mutfakların ihtiyaçlarını iyi biliyor,
ve o ihtiyaçlara göre üretiyoruz.**

www.karsal.eu
0392 225 32 09

"proudly made in the island!"

KARSAL

KTSO, Azerbaycan'da Türk Devletleri Yatırım Forumu ve Fuarı'nda yerini aldı

Kıbrıs Türk Sanayi Odası (KTSO), 10-12 Haziran 2025 tarihleri arasında Azerbaycan'ın Başkenti Bakü'de düzenlenen Türk Ticaret Fuarı – Türk Devletleri Ticaret ve Yatırım İş Birliği Forumu'na, Yönetim Kurulu Üyeleri Mustafa Betmezoğlu ve Metin Oral ile Genel Sekreter Erçin Tekakpınar ve Oda profesyonellerinden Günce Volkaner'den oluşan bir heyetle katıldı.

Kıbrıs Türk sanayisinin uluslararası görünürliğini artırmak ve Türk dünyası ile ekonomik ilişkileri güçlendirmek adına büyük önem taşıyan söz konusu etkinlikte KTSO, açtığı stant ile Kıbrıs Türk sanayisini ve yerli

üretimi tanıttı. Stantta ayrıca, Kıbrıs Türk ihracat ürünlerini içeren broşürler dağıtarak katılımcılara bilgilendirme yapıldı. Öte yandan, ihracatçıların kitapçığı dağıtılarak KKTC'de üretim ve ihracat yapan ya da ihracat potansiyeline sahip üyeler hakkında detaylı tanıtım gerçekleştirildi.

Türk Devletleri arasında ticaret, yatırım, sanayi, teknoloji ve hizmet alanlarında iş birliğinin geliştirilmesini amaçlayan fuar ve forum kapsamında düzenlenecek panelde, KTSO Genel Sekreteri Erçin Tekakpınar, KTSO'nun faaliyetlerini ve Kıbrıs Türk sanayi sektörleri ile potansiyel iş birliği alanları başlıklarında bir konuşma yaptı.

1962 Yılından İtibaren

BLONDE D'AQUITAINE İLE
Etin Altın Standardı Şimdi Sizin Çiftliğinizde!!

B u z a ğ ı
Doğum ağırlığı
Erk: 47 kg

ETÇİ IRKTA
SON NOKTA!

GÜNLÜK 2 KG ET ARTIŞI!

ERKEKTE CANLI AĞIRLIK:
1100 KG ÜZERİ

SERAKINCI
ECZA DEPOSU

Grapefruit
0.5 LT

Orange
0.5 LT

Lemonade
0.5 LT

Mandarin
0.5 LT

Grapefruit
1.5 LT

Orange
1.5 LT

Lemonade
1.5 LT

Mandarin
1.5 LT

Caluda
Gıda Sanayi Ltd.

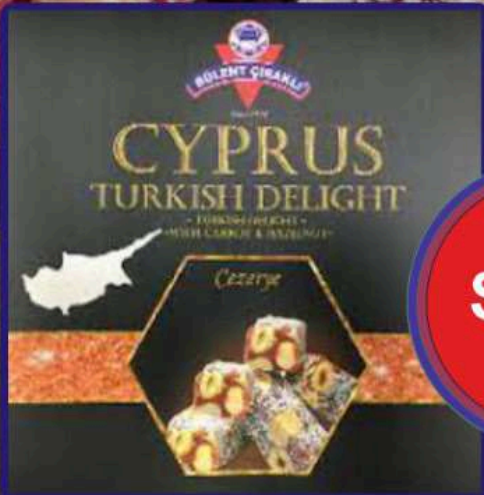
Ezmelin
Meyve Suyu & Limonata

Adres: Organize Sanayi Bölgesi 10.Sokak No :59 Taşkınıköy / Lefkoşa

Nesilden nesile
geleceğe

Since
1915

Adres: Organize Sanayi Bölgesi 2. Caddesi No:48 Lefkoşa/KIBRIS Tel: +90 392 225 30 29 Fax:+90 392 225 22 10
Web: www.bulentcirakli.com

Yıllar süren hazırlıklar, özverili yatırımlar ve zorlu bir bürokrasi... Hellimin Avrupa yolculuğunda Kıbrıslı üreticiler için her adım emek ve sabır gerektirdi. Ocak ayında Avrupa Birliği'nden PDO tescilini alan Avunduk Süt Ürünleri, bu süreci başarıyla tamamlayan az sayıdaki firmadan biri oldu.

"Firmamızı bir adım daha öteye taşıdık"

Meriç Avunduk
Avunduk Süt Ürünleri Direktörü

Sektör için büyük bir adım olan bu gelişmeyi, sürecin öncülerinden biri olan Avunduk Süt Ürünleri Direktörü Meriç Avunduk ile konuştuk. PDO'nun getirdiği fırsatlar kadar zorlukları da masaya yatırdık.

Sürecin mutfağında neler yaşandı? Üretim tarafında hangi dengeler değişti? Ve en önemlisi: Bu tescil gerçekten üretilmeye ne kazandıracak? Bu soruları firmanın direktörü Meriç Avunduk'a sorduk.

Öncelikle yerli üretimin öncülerinden olan Avunduk Süt ürünleri yani Meriç hellimleri ocak ayında AB Menşe İsmi Korumalı Ürün (PDO) sertifikası alarak hem firma bilinirliğini hem de ürün bilinirliğini bir adım öteye taşıdı. PDO sürecine entegrasyon konusunda işletme olarak ne gibi adımlar attınız?

PDO sürecine başlayalı uzun yıllar oldu. PDO sürecinin başlangıcı Avrupa Birliği'nin hellim ürününü Kıbrıs adasına tescillemesi idi. Ancak tabi gelirken bazı kurallar içerisinde geldi. Bu genel olarak hijyen, kalite, hijyenik üretim ve ürünün teknik özelliklerini getirdi. Biz kendi firmamızın özelinde bir yatırım veya değişikliğe gitme gereksinimimiz olmadı. Çünkü hali hazırda BRC belgemiz vardı. BRC gıda alanında alınabilecek en yüksek hijyen ve kalite sertifikasıdır. Avrupa Birliği'nin hijyen şartları BRC ile uyumluydu. Bu yüzden ki bu şartlara uygunduk. 2018 yılında BRC belgesini aldığımızda 2025 yılına kadar bu süreç işledi ve biz bu şartlara uygun bir biçimde PDO sertifikasını alarak firmamızı bir adım daha öteye taşıdık.

PDO kriterlerini karşılamak sizin için ne kadar maliyetli oldu? Devletten veya başka kurumlardan destek aldınız mı?

PDO süreci bizde PDO'dan önce başladı. 2010'lardan başlayan bir süreçti. Ancak bu süreçte şunu söylemem gerek ki devletten veya hangi bir kurumdan destek almadık. Kendi öz sermayemizle bu süreci geçirdik. Tabi 5-6 senede 1 çıkan Avrupa Birliği'nin hibe programı vardı ama bu devde kulaktı diyebilirim. Şöyle bir şey oldu PDO'yu aldıktan sonra Avrupa Birliği'nin PDO'lu üreticiler diye açtığı hibe destekleri vardı. Sadece oradan bir miktar yardım aldık. Allah isterse bu yardımdan bir makine ihtiyacımız vardı. Bu yıl sonuna kadar bu yardımla temin etmek istiyoruz.

Belgeleri almak için yaşadığınız bürokratik süreçler kolay mıydı? Özellikle KKTC gibi uluslararası tanınırlığı sınırlı bir ülkede bu işlemler nasıl ilerledi?

Yaşadığımız en büyük sorun buydu. Biz bir şekilde yıllarca bu yatırımı yaptık. Avrupa standartlarında hijyen ve kaliteye ulaştık. Ondan fazla ülkeye ihracatı yaptık. Daha sonra Avrupa Birliği geldi ve dedi ki: "Evet, zaten siz tamamsınız, fabrikanızın hijyen ve kalitesi bizim koşullarımıza uygundur." Tescil de etti. Biz bu kadar zorluğa geçtikten sonra maalesef bürokraside takıldık. Bu süreç çok uzun sürdü. KKTC'nin Avrupa Birliği ile bir bağlantısı olmadığını biliyoruz. Ticaret Odası aracılığı ile iletişimdedik. Avrupa Birliği'nin ülkemizdeki işlerin yavaşlığını bir kez daha yaşadık. Ticaret Odası'nın buradaki emeği çok fazladır. Ancak süreç çok yavaş çalıştı.

PDO tesciline uygun süt temin etmekte zorlanıyor musunuz? Küçük üreticilerin bu standartlara uyumu ne seviyede?

Burada iki konu vardır. Biri büyükbaş sütü diğeri küçükbaş sütüdür. Kalite olarak bakarsak bütün adanın sütü PDO'ya uygundur. Şu anda bütün çiftlikler denetlense %90'ı geçecek durumdadır. Buradaki sıkıntı PDO tescilini alan çiftliklerimiz maalesef çok azdır. Buradaki çiftlikleri gelip Avrupa Birliği denetlediği içindir ki, bu süreç şu anda çok yavaşlamış durumdadır.

Ancak dediğim gibi ben buradaki çiftliklerin standartlara uygun olduğunu düşünmekteyim. Birçoğu da çok rahatlıkla bu süreci geçecektir. Avrupa Birliği Güney kesimde bu iş için ciddi bir bütçe ayırmıştır ancak burası için de aynı bütçeyi ayırırsa, bizim de hayvan çiftliklerimiz o seviyeye ulaşacaktır.

Koyun-keçi sütü oranı (%51) gibi PDO kriterlerine uyum sağlamak, süt temin maliyetlerinizi etkiledi mi?

Biz PDO'yu aldık ama bize, siz bu ürünleri üretin şu evraklarla yeşil hat tüzüğüyle Güney'e geçirin ve ihracat yapın denmedi. Bu süreç ortada yok. Böyle bir süreç başlamadı. Bu süreç de başlamadığı için de bizim PDO üretimimiz yoktur. Sadece Avunduk Süt Ürünlerinin değil, kimsenin yok. Olamaz da çünkü burada bir bilinmezlik var. Bu ürünlerin sağlık kontrollerini kim yapacak? Ve tabi sonucunda bir sağlık sertifikası verilecek. Kim verecek? Bu bir soru işaretidir. Sertifikayı verdikten sonra Güney'e nasıl geçecek? Bu da soru işaretidir.

Kıbrıs Cumhuriyeti'ne ait limanlardan ihracat yapılabilir. Yani Gazimağusa veya Girne Limanlarından yapamayız. O süreç de net değildir. O yüzden hiçbir firma PDO'lu ürünleri alsa bile Güney'e geçiremez. %51 konusu da geçti ama güncelleniyor. Yaz aylarında %20'lere kadar gerileyeceğini öngörüyoruz. Güney Kesimi de öyle öngörüyor. Büyük ihtimal öyle bir revizyona gidilecek. Diyelim ki biz PDO üretime başladık, bu rakamlarda bile koyun-keçi olduğunuzda fiyatları artırmak zorunda kalacağız. Çünkü hammaddesi daha pahalı olacak. Tabi fiyat arttığı için de pazarlama sıkıntıları doğacak. Biz zaten bunu sürekli dile getiriyoruz. Bu durumda PDO'lu hellim

az üretilecek ve yüksek fiyatta olacak. Hellim muhadili olan grill cheese bizim piyasamızı etkilemektedir. Avrupa ve muadil ülkelerde üretilir ve hellim adı altında satılmaz. PDO kurallarına göre de satılmaz. O yüzden uygun fiyata satılır. Evet, marketlerde hellim bir adım önde olabilir ama yine fiyat odaklı olan hiçbir pazarda grill cheese ile maalesef rekabet edemeyecek. Bu da hellimin geleceği için bir tehlikedir.

PDO sürecinin uzun vadede sektöre sağlayacağı en büyük katkı ne olur? Türkiye ile Kıbrıs arasında hellim tescili daha önceden alınmıştı. Türkiye dedi ki hellim adı altında bizde üretim yapılmaz, Kıbrıs'ta yapılır. Türkiye'ye gidecek bütün hellimler Kıbrıs'ta üretilmesini mecbur kıldı. PDO ise Avrupa Birliğinin Kıbrıs'a yaptığı bir çalışmadır. Türkiye'yi şundan örnek gösterdim, bir yaşanmışlığımız vardır.

Türkiye bunu yaptıktan sonra adaya ciddi bir katkı sağlamıştır. Hellim popülaritesi arttığı zaman Türkiye'deki büyük firmalar hellim üretimi yapmaya başladılar. Tabi sonrasında bize rakip çıktı. Ancak hellim tescilini aldıktan sonra bu firmaların hepsinin hellim üretimi hattı kapandı. Daha sonra geldiler Kıbrıs'taki firmalardan hellim ürettirmeye başladılar ve Türkiye'de pazarlamasını yapıyorlar.

Bu da bizim için ek gelir kapısı durumuna geldi. Neden anlattım bunun için; PDO süreci de doğru ilerlerse hem Güney hem de Kuzey için güzel bir katkı sağlayacaktır. Doğru ilerlerse bu ürün sadece Kıbrıs'tan çıkacak. Başka yerlerde hellim adı altında üretim yapılamayacak ve ülkeye bir döviz girdisi sağlanacaktır.

meriç

**27 yıldır
emeğın ve
tüketıcının
yanında.**

TREND

BOZTUNA

Evinizi Kurar

BAHAMA

KOLTUK TAKIMI

RELAX
TV KOLTUĞU

HAZAL
KOLTUK

HİZMETLERİMİZ

Koltuk Takımları | Yemek Masası | Yatak | Masa | Sandalye
Bahçe Mobilyası | Halı | Ve daha bir çok ürün

Ürünlerimizi ve hizmetlerimizi tek tıkla keşfedin!

www.boztunagroup.com

KTSO heyeti, Bakü'de çeşitli temas ve ziyaretler gerçekleştirdi

Azerbaycan'ın Başkenti Bakü'de düzenlenen "Türk Ticaret Fuarı – Türk Devletleri Ticaret ve Yatırım İş Birliği Forumu" kapsamında temaslarda bulunan Kıbrıs Türk Sanayi Odası (KTSO) heyeti, çeşitli temas ve ziyaretler gerçekleştirdi.

Heyet önce Azerbaycan Ulusal Girişimciler Organizasyonu (İşverenler Konfederasyonu) yöneticileriyle bir araya geldi. Heyet, daha sonra Azerbaycan Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneğini ziyaret etti. Ardından, Türkiye Azerbaycan İşadamları ve Sanayicileri İçtimalı Birliği ile bir araya geldi.

KTSO heyeti, Azerbaycan'da gerçekleştirdikleri ziyaretlerde yetkililere, Kuzey Kıbrıs sanayisi, ihracat ürünleri ve oda çalışmaları konusunda bilgi verdi.

Azerbaycan'daki sivil toplum örgütü yetkilileri de kendi çalışmaları hakkında KTSO heyetini bilgilendirdi. Görüşmelerin sonunda ilişkileri geliştirmek ve işbirliği yapmak için yeniden bir araya gelip, çalışmalar yapılması noktasında buluşuldu.

KOALA
uykusu

Kaliteli bir uyku için
ihtiyaç duyduğunuz ürünler **Koala**'da.

koala®

www.koalacyprus.com

#KoalaUykusu

Genç Çağdaş Hızlı ve Kaliteli Hizmet

Size uygun seçenek, Kaliteli hizmet ve Cazip fiyatlarımız için bizi arayın.

HEMEN ARA

+90 533 834 55 00

ORAL ALÜMİNYUM
METAL SİSTEMLERİ

ORAL ÇELİK YAPI
SİSTEMLERİ

Çevrenize Değer Katıyoruz

f /Orallaluminyum info@orallaluminyum

KALİTELİ ÜRÜN , KALİTELİ MONTAJ

Tüm Ada Genelinde Hizmetinizde

ORAL GÜVENLİK SİSTEMLERİ FARKIYLA

- ✓ Güvenlik Kamera Sistemleri
- ✓ Otopark Bariyer Sistemleri
- ✓ Otomatik Bahçe Geçiş Sistemleri
- ✓ Hırsız & Yangın Alarm Sistemleri
- ✓ PDKS Geçiş Kontrol Sistemleri
- ✓ Görüntülü İnterkom Sistemleri

En Özel Fiyat!
Fiyat teklifi için
HEMEN ARA!!
0533 852 03 00

- ✓ Mağaza Ürün Alarm Sistemleri
- ✓ Q-smart Sıramatik Sistemleri
- ✓ Server & Network Sistemleri
- ✓ Turnike Geçiş Sistemleri
- ✓ Merkezi Uydu Sistemleri
- ✓ Mağaza Ses Sistemleri

İHTİYAÇLARINIZA YÖNELİK ÇÖZÜMLER ÜRETİYORUZ

Şht. Ecvet Yusuf cad. No: 137
Kızılbaş, Lefkoşa/KKTC
Tel : +90 392 228 33 30
Fax : +90 392 228 52 53

GÖZÜNÜZ AŞI KADA KALMASIN..

www.oralguvenlik.com

0533 832 55 00

/OralGuvenlikSistemleri

info@oralguvenlik.com

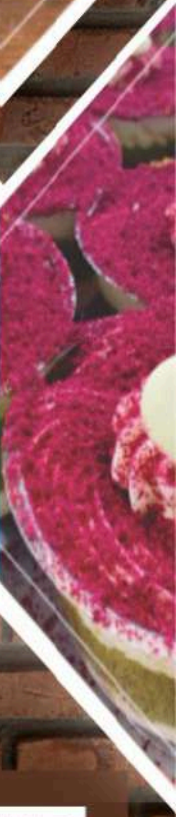
ORAL GÜVENLİK SİSTEMLERİ

Ustam

UNLU MAMÜLLERİ

Artan Tazelik ve Çeşitlilik

www.ustamunlumamülleri.com

@ /ustamunlumamülleri

Doğadan Gelen Eşsiz Lezzet

ARDEN MANGAL'SIZ MANGAL ARDEN'SİZ OLMAZ

Kıbrıs Türk Sanayi Odası olarak yerli üreticilerimizin sesi olmaya devam ediyoruz. Sanayimizin gelişmesi, yerli üretimin sürdürülebilirliği ve kalitenin artırılması adına görüşlerini paylaşan sektör temsilcilerimizle yaptığımız röportaj serimizde bu ay, Arsal Gıda Direktörü Sayın Hakan Arsal ile bir araya geldik.

Kıbrıs'ta uzun yıllardır üretim yapan, tarıma dayalı sanayide önemli bir yer edinen Arsal Gıda'nın direktörü Hakan Arsal ile gerçekleştirdiğimiz bu söyleşide; bal üretiminde yaşanan sorunlar, denetim eksiklikleri, devlet politikalarının üreticiye etkisi, fiyat istikrarsızlıkları ve yerli üretimin geleceği gibi konuları ele aldık.

“Hem ürünün iyi olması hem de fiyatının kabul edilebilir bir noktada olması gerekmektedir”

Bal çeşitliliği konusunda neler söylemek istersiniz?

“Ülkemize narenciye, dağ ve tülümbe balı gibi çeşitler vardır. Çeşitlerin ne derece balın üzerindeki etiketi karşıladığını sorgulamak gerekmektedir. Ben bu çeşitliliğin etiketi tam olarak karşıladığına inanmıyorum. Kendi kovanlarımız var ve çalışmalarımızı bir arkadaşımız ile yürütüyoruz. Bu arkadaşımız bize ciddi şekilde bal üretimi yapıp, bal getiriyor. Bal alımını tek noktadan yapıyoruz. Sağlıklı ve güzel bir bala ulaşabilmek için balın kontrol edilmesi son derece önemlidir. Kontrolü daha rahat sağlayabileceğimizi düşündüğümüz için balı tek noktadan alıyoruz. Arıcılık ile ilgili kendimizi geliştirmeyi hedefliyoruz. Bu konuda alt yapıyı hazırladık. İlerleyen yıllarda da daha iyi bir bal üretimi yapmak istiyoruz.

“Devletimizin de üretimimizi teşviklendirmesi gerekiyor”

Devletimiz üretim yaptığımız için bizlerden birtakım vergiler alıyor. Ancak devletimizin de üretimimizi teşviklendirmesi gerekiyor. Uzun yıllar üretim yapan birisi olarak hem ürünün iyi olması hem de fiyatının kabul edilebilir bir noktada bulunması gerektiğini düşünüyorum.

“Yüzde 40 oranındaki fon KKTC'deki bal fiyatlarını tetikliyor”

Öte yandan Tarım Bakanlığı tarafından bal izni veriliyor. Ülkeye bal ithal edilmesi için bal izni verilirken Tarım Bakanlığı yüzde 40 fon koyuyor. Ülkedeki bal üretiminin yetersizliğinden kaynaklı bal geldiği için sadece belli üreticilere veriliyor. Bala koyulan yüzde 40 oranındaki fon KKTC'deki bal fiyatlarını tetikliyor. Bu uygulama tüketiciye daha yüksek fiyatla bal satılması anlamına geliyor. Bu durum sektörümüz için bir sorundur. Türkiye'den gelen baldan dolayı, fondan dolayı yüksek fiyata satmak istiyor. Bal alırken firmanın kurumsal yapıda olmasına dikkat edilmesi gerekiyor. Çünkü bal hassas bir üründür ve tahşişe müsaittir. Bundan dolayı marka değeri yüksek firmalardan alışveriş yapılması daha önemlidir. Tüketici düşük fiyatlı bal alırken iki defa düşünmelidir. Örneğin bir bal 300 TL'ye değil 130 TL ise düşük fiyatlı olan bal sorgulanmalıdır.

Dolayısı ile nereye fon uygulanacak, nereye uygulanmayacak iyi düşünülmesi gerekmektedir. Arıcıya çanak tutmuş oluyorsunuz. Halkı daha fazla pahalılığa sürüklememek gerekir. Tarımsal faaliyetler geliştirilmeli ve bu da geliştirilirken üretici desteklenmelidir. Bizler yıllardır üreten Arsal Gıda Sanayi olarak ülkemiz için önemliyiz. Hem istihdam yaratıyoruz hem de geniş tabana yayılan bir yapıya sahibiz. Firma olarak bizler Kıbrıs'ın kültürel yapısına da dokunuyoruz. Gabbar turşusu bu konuda en iyi örnektir. Biz üretmeye başladıktan sonra bu üründe üretimler başladı. Tüm çalışmalarımızı hizmet yeterlilik belgesine uygun olarak yapıyoruz. Tüm çalışanlarımız sağlık koşullarının kriterlerine uygun çalışıyorlar.”

“Denetim maalesef yapılmıyor”

Kayıtdışı üretim yapan üreticilere herhangi bir yaptırım yapılıyor mu? Neler söylemek istersiniz?

“Arsal Gıda olarak bilimsel uygunluğa ve standartlara uygun bir şekilde üretim yapıyoruz. Ancak görüyoruz ki bu genel standartlara uymayan

üretimler yapılıyor ve üzerine bir etiket yapıştırıp, piyasada satıyorlar. Denetim maalesef yapılmıyor. Bizler standartlara uygun üretim yaparken gerek personel giderimiz gerekse aldığımız belgeler için ödediğimiz aidatlar ve yaptırdığımız muayeneler vardır. Bu işlemler ciddi bütçe gerektirir.”

Bal konusunda tüketici hangi noktaya önem vermelidir?

“Tüketicilerimiz öncelikle alacağı balın içeriğine bakmalıdır. Türkiye’den gelen ballar ile dolunun yüzde 50’si yapılıyor. Yani bal şişesinin yarısı ithal bal demektir. Bunun yazılması elzemdir. Ancak baktığınızda denetim yoktur.”

Marketlerdeki fiyat dengesizliği ile ilgili neler söylemek istersiniz?

“Marketlerimizde fiyat dengesizliği vardır. Ancak bu dengesizlik de olmalıdır. Çünkü fiyatın yüksek olması, ürünün işlendiğini ve bağlantılı olarak kaliteli olduğunu anlatır. Yapılan denetimlerde, çok ucuz malların kalitesiz mal olduğunu gösterdiği görülmektedir. Ayrıca biz, malı aldığımız zaman ile satışını yaptığımız zaman arasında, fiyat bağlamında ciddi farklar oluşabildiğini gözlemliyoruz. Durağan bir ekonomiye sahip olmadığımız için

bazen ölçü kaçmaktadır. Çünkü süreç öngörülebilir değildir. Fiyatları dengelemede sıkıntılar yaşanmaktadır. Bazı ürünlerde yüzde yüz, bazılarında ise yüzde iki yüz zam yapılmaktadır. Dengeyi korumak için anlaşmalı kurumları tercih etmekteyiz. Ciddi anlamda üretim olması gerekmektedir. Kıbrıs’ta politikaların üretime dayalı olması gerekmektedir. Biz ve daha birçok üretici firma, ülkemizi tanıtmak için fuarlara katılmaktayız. Bu da ülkenin tanıtımına ciddi bir katkı sağlamaktadır.”

Geleneksel Lezzet
since 1979

Adres: 15 Ağustos Bulvarı, Gazimağusa / KKTC Tel:(0392) 366 32 75 - (0392) 366 02 75
Fax: (0392) 366 09 91 E-Mail: info@arsalgida.com

■ **TEK TİP UYGULANMAKTA OLAN ASGARİ ÜCRET POLİTİKASI YERİNE ÇOK BOYUTLU, SEKTÖREL VE DESTEKLEYİCİ BİR POLİTİKA MODELİ GEREKLİDİR.**

"Asgari ücrette tek tip uygulama yerine sektörel ve çok boyutlu destek şart"

I. Temel Veriler

Tarih	Asgari Ücret (Brüt Aylık - TL)	(Asgari Ücret (Euro	Asgari Ücret (Sterlin)
01.02.2021	4.400	498	437
01.09.2021	4.970	506	432
01.01.2022	7.000	462	387
01.07.2022	9.885	568	486
01.01.2023	13.563	663	600
01.07.2023	18.103	630	565
01.01.2024	27.587	847	737
01.05.2024	33.926	980	839
01.09.2024	40.436	1.073	905
01.01.2025	43.469	1.183	983
01.07.2025	51.202	1.098	936

II. Gözlemler ve Değerlendirmeler

*Brüt asgari ücret TL bazında %1064 artarak 4.400 TL'den 51.202 TL'ye yükseldi.
 *Euro karşılığı %120, Sterlin karşılığı %114 oranında arttı.
 *Nominal ücret artışları alım gücünü tam olarak yansıtmıyor, yüksek enflasyon reel kazançları sınırlıyor.
 *Asgari ücrette yapılan nominal artışlar, görünürde çalışanların gelir düzeyinde iyileşme yaratmış gibi görünse de, aynı dönemde yaşanan yüksek enflasyon, kira, enerji ve temel gıda üretimindeki fiyat artışları , çalışanların reel alım gücünde ciddi bir iyileşme sağlamadı.

III. İşverenler Açısından Etkiler

Asgari ücret artışlarının hayat pahalılığı (ya da teknik olarak TÜFE – Tüketici Fiyat Endeksi) üzerindeki etkisi çok boyutludur. Bu etki; artış oranına, ekonomideki genel koşullara ve sektörlerin maliyet yapısına bağlı olarak değişkenlik gösterir.
 Asgari ücretin döviz karşısında da artması, işverenin hem TL hem reel anlamda daha fazla maliyet yükü taşımasına neden olmaktadır. İthal girdilere dayalı üretim yapan KKTC ekonomisinde bu durum işletme-

lerin rekabet gücünü zayıflatır ithalat baskısını artırır kar marjlarını daraltır ve kayıt dışı istihdam riskini artırır.
 *Üretim ve hizmet maliyetlerini yükseltir.
 *Kâr marjlarını daraltır.
 *İstihdam maliyetlerinin artması nedeniyle kayıt dışı eğilim de artar.
 *Yatırımlarda tereddüt ve ertelemeye yol açar.
 *Düşük vasıflı işgücüne olan talep azalır.

IV. Politika Notları ve Öneriler

*KKTC özelinde asgari ücret politikası ve işveren maliyetleri konusu, hem sosyal denge hem de ekonomik sürdürülebilirlik açısından kritik bir alandır. Bu nedenle tek tip halen uygulanmakta olan asgari ücret politikası yerine çok boyutlu, sektörel ve destekleyici bir politika modeli gereklidir.
 *Asgari ücret belirleme süreci, öngörülebilir hale getirilmelidir.
 *Sektörlerin gelişim düzeyi değerlendirilmeli ve bu sektörlerin meslek kodlamaları yapılarak yüksek kazançlardan prim ödemeleri sağlanarak sosyal güvenlik fonlarının güçlendirilmesi sağlanmalıdır.
 *Turizm, Sanayi ve inşaat gibi sektörlerde sektörel farklılaşma esaslı uygulamalar yapılmalıdır.

DAĞLI YASAM İÇİN
MARKALAR

HARİKA Bir Dünya!

HARİKA

ZAPP

soff

dax

www.harikabirdunya.com

esenem

enterprises ltd.

Saray

ASLI SU
"Suyun aslı"
esenem
İşlenmiş içme suyu

Kraliçe
Arı Bali

Blended Malt Scotch Whisky
LOWER EAST SIDE

buzlat

GALACTIC
TON BALIĞI

Sevilen
Kuruluş 1942

kilikya

sarıkız manisa

Aysan

CLAN FRASER
HEART OF SCOTLAND

Kent
boringer

Lefkoşa - Gazimağusa Anayolu Turunçlu Kurudere Kavşağı
Esenem Şirketi Binası, Paşakent - Gazimağusa
+90 392 236 88 05
info@esenem.com.tr

Sonsuz Mavinin Adası

KKTC’de yerli üretimi destekleme ve ithalat bağımlılığını azaltma stratejisi

I. Giriş

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) ekonomisi, sınırlı iç pazarı, dışa kapalı yapısı ve yüksek ithalat oranı nedeniyle yerli üretimin korunması ve geliştirilmesi açısından stratejik öneme sahiptir. Bu nedenle, ithalat bağımlılığını azaltacak ve yerli üretimi güçlendirecek bütüncül bir ekonomik politika setinin uygulanması gereklidir.

II. Uygulanabilir Ekonomik Politikalar

1. İthal İkamesine Dayalı Üretim Politikaları

- *Temel tüketim ürünlerinin yerli üretimi teşvik edilmelidir.
- *Seçilmiş ürün gruplarında ithalata vergi, kota veya standart uygulamalarıyla yön verilmelidir.
- *Yerli üreticiler kalite, pazarlama ve finansman açısından desteklenmelidir.

2. Yerli Sanayiye ve KOBİ’leri Destekleme Programları

- *Sanayi Odası, Kalkınma Bankası ve teşvik kurulları aracılığıyla:
- *Üretim ekipmanı yatırımlarına düşük faizli kredi sağlanmalı.
- *İhracat yapan işletmelere navlun ve döviz kuru destekleri sunulmalı.
- *Sanayi kümelenmeleri desteklenerek üretim maliyetleri düşürülmelidir.

3. Kamu Alımlarında Yerli Önceliği

- *Kamu kurum ve kuruluşlarının mal ve hizmet alımlarında yerli üretime fiyat avantajı tanınmalıdır.
- *Yerli ürün kullanımını teşvik eden ihale mevzuatı düzenlemeleri yapılmalıdır.

4. Tarımda Üretim Planlaması ve Kooperatifçilik

- *Tarımsal üretimin yönlendirmesi ve planlaması yapılmalıdır.
- *Kooperatifler aracılığıyla tarım desteklenmeli.
- *İthalatla rekabet eden yerli tarım ürünleri korunmalıdır.

5. Ar-Ge, Eğitim ve Teknoloji Desteği

- *Mesleki eğitim ve çıraklık sistemleri güçlendirilmeli.
- *Yerli firmaların dijital dönüşümü desteklenmelidir.
- *Üniversite-sanayi iş birliği çerçevesinde ürün geliştirme desteklenmelidir.

6. İhracat Odaklı Üretim ve Pazar Erişimi

- *Türkiye ve üçüncü ülkelere ihracat yapılabilecek ürünler belirlenmeli.
- *Coğrafi işaretleme ve markalaşma desteklenmelidir.
- *İhracat yapan firmalara ulaşım ve fuar teşvikleri verilmelidir.

III. Örnek Ülkelerden alınabilecek dersler

Ülke	Politika Yaklaşımı	KKTC’ye Uyarlanabilecek Yön
Güney Kore	Devlet destekli sanayileşme ve teknolojiye yatırım	Bilişim, sağlık ve genç girişimcilik desteklenebilir
Hindistan	Make in India” kampanyası”	Made in KKTC” yaklaşımıyla” iç talep yerli üretime yönlendirilebilir
Türkiye	Kamu alımlarında yerli ürün önceliği	KKTC mevzuatına uyarlanarak kamu alımlarında yerli üretime % avantajı tanınabilir

IV. Politika önerileri

1.Yasal düzenlemeler ile ithalatı yönlendiren ve yerli üretimi teşvik eden çerçeve oluşturulmalıdır.

2.Sektörel eylem planları hazırlanarak sanayi, tarım ve hizmet sektörlerinde hedef odaklı destekler sağlanmalıdır.

3.Paydaş katılımı esas alınmalı; Sanayi Odası, Kooperatifler, KOBİ temsilcileri ve üniversiteler sürece aktif olarak dahil edilmelidir.

4.Performansa dayalı teşvik sistemleri ile rekabet gücü yüksek, katma değeri yüksek ürünlere öncelik verilmelidir.

ÖZAKTÜRK

TRADING CONSTRUCTION LTD

Direktör: Ahmet ÖZAKTÜRK

yeni bir **yaşam** için
temelleri atıyoruz

05338684946 - 05338684946

GİRNE BUFAVENTO CADDESİ LADEN SİTESİ NO:2 ÇATALKÖY GİRNE

Kıbrıs'ın Pratik Lezzetleri

Onan S.Ü. (Frozen Foods) Ltd. Dr. Fazıl Küçük Bulvarı, P.K. 450, Gönyeli - Lefkoşa / KKTC
Tel: 223 47 00 (8 lines) Fax: 223 47 08 web: www.onanfrozenfoods.com
www.facebook.com/maestro.kibris

Eviniz için aradığınız *her şey*

☎ 0 (533) 855 23 76 🌐 www.sensalhome.com

📍 Dr. Fazıl Küçük Bulvarı, Sanayi Girişi Alpet Yanı | LEFKOŞA

Cardplus

GEÇMİŞTEN GELECEĞE, YENİLİKLE 20 YIL

www.card-plus.net

Sahibi:
KTSO(a)
Ali Kamacıoğlu

**Editör ve
Genel Yayın
Yönetmeni:**
Hüseyin Ezgin

Kıbrıs Türk Sanayi Odası İletişim
Adres: Organize Sanayi Bölgesi, 2. Cadde,
No: 19 Lefkoşa / Kıbrıs
Tel: (0392) 22 58 131 Faks: (0392) 22 58 130
E-Posta: hezgin@kibso.org
<http://www.kibso.org>

Mesarya Ajans İletişim
Tel: 0533 820 0007
Reklam / Röportaj: Su Üçüz
Sayfa Düzeni: Nazire Büyükoğlu
Reklam Tasarımı: Safiye Özyürekliiler
Baskı: Okman Printing